

Peter Cuijpers

Het drijvende ijzer

Elisa en de leerling-profeten

‘De leerling-profeten zeiden tegen Elisa: Zie toch, de plaats waar wij voor uw ogen wonen, is voor ons te krap. Laten wij toch naar de Jordaan gaan en ieder daarvandaan een boomstam nemen, en er een verblijfplaats voor ons maken om er te wonen.’

2 Koningen 6:1-7 (HSV)

De leerling-profeten zaten op een profetenschool¹. Zulke scholen waren er in Gilgal, Bethel en Jericho. Op zekere dag beklaagden de leerling-profeten zich bij hun mentor Elisa. De locatie was voor hen te krap² geworden, ze wilden naar de

¹ Het woord profetenschool komen we zelf niet tegen in de Bijbel, maar uit verschillende teksten kunnen we opmaken dat er in het Oude Testament zoiets bestond als een profetenschool. Er is sprake van een groep leerling-profeten die bij elkaar woonden en die zich bezighielden met het onderwijs en het onderzoeken van het Woord van God (zie 1 Sam. 10:10-11; 2 Kon. 2:5, 7, 15; 4:1, 38; 6:1).

² Te krap of te eng, is letterlijk bedoeld. Er was plaatsgebrek – een gebrek aan ruimte. Sommigen uitleggers geven hieraan een bedenkelijke uitleg, door te leren dat de plaats voor de leerling-profeten te ‘bekrompen’ was – in de zin van enghartig, bekrompen in denken en opvattingen. Christenen worden bijvoorbeeld als bekrompen beschouwd, wanneer zij ongehuwd samenwonen of homoseksualiteit op grond van het Woord van God afkeuren. Als het zo wordt uitgelegd, zou de ‘gezindheid’ van de leerling-profeten niet goed zijn geweest en wilden zij de plek van bekrompenheid verruilen voor een plek van ruimdenkendheid. Een schriftuitlegger zegt hierover: ‘En is dat niet de geest, die velen van onze geliefde jonge broeders en zusters soms kenmerkt?’ Met deze opmerking doet hij onrecht aan de leerling-profeten, en ook aan vele jonge broeders en zusters in onze dagen. Deze broeder is allang bij de Heer. Ongetwijfeld zal de Heer hem op liefdevolle wijze duidelijk hebben gemaakt dat hij er naast zat met zijn opmerking!

Jordaan gaan om daar hout te halen en een nieuwe verblijfplaats in te richten. Elisa had genoeg overwicht om dit te verhinderen, maar dat deed hij niet. Integendeel, hij gaf hun letterlijk en figuurlijk de ruimte om hun plannen te verwezenlijken. Kort en krachtig antwoordde hij: 'Ga'. Zien we met hoeveel tact Elisa hier te werk ging? Hij was geen sta-in-de-weg, en ook nam hij de leiding niet op zich. Hij gaf alleen maar zijn goedkeuring.

We kunnen veel leren van Elisa en de leerling-profeten. Prachtig wordt ons voor ogen geschilderd hoe jong en oud kan samenwerken, zonder dat dit tot spanningen en/of conflicten leidt. De vraag die ouderen zichzelf kunnen stellen, is deze: Hoe gaan wij om met jongeren die ernaar verlangen hun bediening uit te breiden; geven wij hun de ruimte? En wat kunnen jongeren leren van de leerling-profeten? Zij maakten hun plannen niet alleen bekend bij Elisa, maar één van hen was zo wijs om Elisa te vragen of hij met hen wilde meegaan. Aan enthousiasme geen gebrek, maar hier wordt wel duidelijk dat het de leerling-profeten aan wijsheid ontbrak. Zij vroegen netjes aan Elisa of zij aan het werk mochten, maar er was er maar één die eraan dacht om Elisa zelf mee te vragen. Zij hadden meer oog voor het werk dan voor hun geestelijk leider. Iets dergelijks vinden we in het Nieuwe Testament. Martha maakte zich bezorgd en druk om het vele werk, terwijl haar zus Maria aan de voeten van Jezus zat. We kunnen ons de irritatie van Martha goed voorstellen, maar de Heer maakte onmiskenbaar duidelijk dat *Maria* het goede deel had gekozen (Luk. 10:38-42).

We komen handen en voeten te kort als het om het werk van de Heer gaat. Laten we de Martha's onder ons dan ook hoog achten. Eén ding is echter belangrijker dan al het werk voor de Heer, en dat is de Heere Jezus Zelf!

Om bij stil te staan

Elisa (dat betekent: *God is redding*) is een type van de Heere Jezus. Dit geeft een extra dimensie aan deze geschiedenis. Of we nu jong of oud zijn, de vraag is of wij onze plannen bij Hem bekend maken? Vragen wij of Hij met ons wil meegaan?³

³ Vgl. Jakobus 4:13-16

Waar bij het werk gehakt wordt, vallen spaanders

Het is belangrijk dat jong en oud samenwerken. Er mag geen generatiekloof zijn in lichaam van Christus. Jonge gelovigen zijn vindingrijk, ze zitten vol ideeën en ze hebben meer energie dan oudere broeders en zusters, die op een leeftijd zijn gekomen dat ze soms niet meer vooruit te branden zijn. Aan enthousiasme en ideeën geen gebrek bij jongeren, maar hoe zit het met de benodigde levenswijsheid? De leerling-profeten ontbrak het aan wijsheid, en dus was het maar goed dat Elisa bij hen was. Zij voelden zich gelukkig niet te groot om Elisa mee te vragen, en Elisa voelde zich niet te groot om hun verzoek te weigeren: *‘Zo ging hij met hen mee.’*

Toen ze bij de Jordaan waren aangekomen, werden de mouwen opgestroopt en ging men meteen aan de slag. Maar waar gehakt wordt, vallen spaanders. Een van de jonge mannen was zó ijverig aan het werk, dat hij niet in de gaten had dat het ijzer langzaam van de steel los kwam. Toen hij weer uithaalde, schoot het ijzer met volle vaart van de steel en plonsde in het water. Hij schreeuwde het uit, want de bijl was geleend.

Gelukkig was de oude profeet in de buurt, die hem te hulp schoot. Ook hier zien we hoe wijs en tactvol Elisa met problemen omging. Hij stelde maar één vraag: *‘Waar is het gevallen?’* Waar is het fout gegaan? Hij begon de leerling-profeteet niet uit te schelden of te bekritisieren. Integendeel, geduldig en liefdevol kwam hij hem te hulp. Op wonderbaarlijke wijze werd de wet van de zwaartekracht getrotseerd, en zorgde Elisa ervoor dat het ijzer kwam bovendrijven. De jonge man moest het ijzer echter zelf uit het water halen. Als wij in de problemen zitten, grijpt de Heer Jezus soms op wonderbaarlijke wijze in, maar wat wijzelf kunnen doen gaat Hij niet voor ons opknappen.

Net zoals in Exodus 15:22-25 spreekt het hout van het kruishout van Christus. Het woord van het kruis maakt wat bitter is zoet, en wat verloren is gegaan wordt teruggebracht. We laten de geestelijke betekenis van dit wonder even voor wat het is. Voor ons praktische geloofsleven is het belangrijk te weten dat de Heer Jezus ons vertrouwen in Hem nooit beschaamd maakt, als wij Hem in ons leven betrekken. Toen het fout ging, maakte Elisa de jongeman geen enkel verwijt. In plaats daarvan zorgde hij dat het ijzer kwam bovendrijven, zodat de jonge profeet zijn werk kon hervatten.

Het gaat ons gemakkelijk af om bij anderen fouten te vinden en hen te bekritisieren. Maar gaan we zo met elkaar om? Het is al heel wat als we een jonge broeder of zuster de ruimte geven om zijn/haar bediening voor de Heere Jezus uit

te oefenen. Maar zijn we ook bereid om een overenthousiaste broeder of zuster zonder kritiek te helpen, als het eens een keer fout gaat?

Om over na te denken

Kritiek is niet altijd misplaatst, maar over het algemeen levert het uiten van kritiek het tegenovergestelde op van wat men hoopt te bereiken. Hoe meer we de ander bekritisieren, hoe minder waarschijnlijk het is dat hij zal veranderen. Kritiek, en zeker onterechte kritiek, bemoeilijkt de communicatie en drijft mensen uit elkaar.

Dit voor ogen houdend mag u/jij over de volgende vragen nadenken:

- Waarom was het wijs van Elisa om de jongeman de helpende hand te bieden, zonder hem te bekritisieren?
- Door wie zou jij het liefst geholpen willen worden als de nood aan de man is? Door een criticus, of door iemand die zonder kritiek met je gevoelens en omstandigheden rekening houdt?